

Tolk for deg som er pasient i helsetjenesten

– Rett til informasjon på ditt språk

IS-1976

Tolk for deg som er pasient i helsetjenesten
Språk: Norsk

God informasjon og dialog er viktig for at du skal få riktig hjelp og behandling. Som pasient skal du få informasjon som er tilpasset deg. Det er viktig at du kan ha god dialog med helsepersonell om din helse, sykdom og behandling.

Tolkeloven (2022) sier at offentlige tjenester skal bruke kvalifisert tolk når det er nødvendig for at du skal få riktig behandling. Helsepersonell som sykepleier, lege, psykolog etc. skal sørge for at du som pasient får den hjelpen du trenger.

- Du skal ha informasjon om egen helse og behandling på et språk du forstår
- Det kan være vanskelig å forstå medisinske ord og uttrykk. Derfor kan det hende du trenger tolk selv om du snakker litt norsk
- Tolken kan være i samme rom som deg og behandler, eller delta gjennom telefon eller video

Helsetjenesten skal bestille tolk

- Helsetjenesten har plikt til å undersøke om du trenger tolk. De skal også bestille tolk
- Tolketjenester er (som regel) gratis for deg som pasient
- Hos tannlege må du som er voksen som hovedregel betale selv for både tolk og tannbehandling

Kun kvalifiserte tolker skal tolke

- En kvalifisert tolk har formell kompetanse i tolking
- Barn skal ikke brukes som tolk
- Familie, venner eller bekjente skal ikke brukes som tolk

Hvordan kan du få mest mulig ut av en tolket samtale?

- Fortell helsetjenesten hvilket språk og hvilken dialekt du foretrekker å snakke
- Gi beskjed hvis du snakker flere språk flytende
- Gi beskjed hvis du har spesielle behov, som for eksempel dårlig hørsel
- Forbered deg godt til samtalen. Skriv gjerne ned spørsmål du ønsker å ta opp
- Alle spørsmål skal rettes til helsepersonellet, og ikke til tolken
- Si fra hvis du ikke forstår tolken
- Bruk korte setninger og snakk tydelig. Da er det lettere for tolken å tolke det som sies på en korrekt måte
- Tolken skal kun tolke det som blir sagt. Tolken kan ikke gjenta det som ble sagt tidligere i samtalen
- Ta gjerne notater, slik at du husker hva som blir sagt
- Si fra hvis det er dårlig lyd/bilde når tolken deltar på telefon/video

Hva er en tolk og hva er tolkens oppgaver?

- Tolken skal presentere tolkens rolle på begge språk når samtalen begynner
- Tolken er upartisk og nøytral. Det betyr at tolkens egne holdninger eller meninger ikke skal påvirke tolkingen
- En tolk har taushetsplikt og det er straffbart å bryte taushetsplikten. Det betyr at tolken ikke kan fortelle til noen hva som ble sagt under samtalen. Det gjelder også etter at tolken har sluttet i jobben
- Tolken skal ikke gi deg råd eller hjelpe deg å svare på spørsmål. Tolken skal kun tolke, og ikke gjøre andre oppgaver for verken pasienten eller helsepersonell
- Tolken kan stille spørsmål eller be deg om å omformulere hvis det er noe tolken ikke forstår

Har du klager på at det ikke ble brukt tolk i helsetjenesten? Har du spørsmål om dine rettigheter?

Ta kontakt med:

Pasient- og brukerombudet i fylket der du bor
www.pasientogbrukerombudet.no tlf. 40 50 16 00

Likestillings- og diskrimineringsombudet tlf. 23 15 73 00
[LDO - Startside](#)

Organisasjonen Mot Offentlig Diskriminering (OMOD)
kontakt@omod.no og www.omod.no

Helsetilsynet i fylket der du bor
[Helsetilsynet fører tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene](#)
[Helsetilsynet](#) Tlf. sentralbord: 21 52 99 00

Har du klager på tolkens kvalitet og kvalifikasjoner?

Klager kan rettes til institusjonen der du er pasient, eller
til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
som er nasjonal fagmyndighet på tolkefeltet
[Tolking i offentlig sektor | IMDi](#)

Lover om pasienters rettigheter og helsepersonells plikter i forhold til bruk av tolk

[Lov om pasient- og brukerrettigheter](#)
(pasient- og brukerrettighetsloven) - Lovdata

Lov om helsepersonell
[Lov om helsepersonell m.v. \(helsepersonelloven\) - Lovdata](#)

Tolkeloven

[Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv.](#)
(tolkeloven) - Lovdata

**Denne brosjyren finnes på mange språk og kan
lastes ned hos:**

www.helsenorge.no og www.helsedirektoratet.no